

Vers. 18. (Clamaverunt Justi, & Dominus exaudivit eos, & ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.)

Vers. 19. Juxta est Dominus iis, qui tribulato sunt corde: & humiles spiritu salvabit.

Modus liberandi de tribulationibus deinceps ponitur. Nam iustos: quorum propter tribulationes cor tribulatum, & afflictum est, & spiritus, animusque humiliatus, ac deprestus est, Deus non disertis, sed adest partim confortans, partim patientiam submitem, partim non diu durare permittens, tandemque liberans. Amissis huic & sequentibus Pialimi nonagesima sententia, *Quon ipsos in tribulatione* (nempe per patientiam donum in hac vita) *eripians cum* (per tomum sponorem mortis) & *gloriabatur eum* (per gloriam amissorum, & suo tempore etiam corporis.)

Exstitit Baulius praedicti quoque propinquum adventum primus Christi, ut ab ita*m* similibus verbis: *Spiritus Domini super me, eo quod dixi usserit Dominus: ad annuniciandum mansueti misere me, ut mediet contritis corde* &c. Generalis propositione est, qua significativa tribulatio, cuitedit in alto tributari, letet dimittere abiecit quodammodo ad affectum precess: *Dominus de celo in terram aperit, ut audiret genitrix: Ecce Tu in simile orbis regis, Iustus tu Dominus exaudies, clamans Ecclesia.*

Moris sacra compendio,
Vitam beatam possident,
Aliquid melius concutunt, eximium scilicet patien-
tia, invocabis, aut idem statim & Bonum, &
bis, & dices: Ecce ad unum. Quia x hac dicit Exclusus, &
sublimis habitanter aeternitatem, & Sanguinem nomen eius in x cap. 57.
excl-

10. The following table shows the number of hours worked by each employee in a company.

Ver. 20.) Multæ tribulationes justorum , & de omnibus his liberabit eos Dominus .

H **U** Miles spiritu , qui sunt iidem justi , ita salvabit Deum; ut licet eorum tribulationes plurimæ sint , libet eos de omnibus . Ideo sensus , qui decimi octavi versiū , vixque quidam in præteritū dicendum occurrit . Psalmō etiam trigessimo septimo v. , quam flagella multa peccatorum declaravimus , diximus de multis tribulationibus justorum . Verū illo XVIII. tempore præteritū dicitur , quod *justus liberavit Deus ex omnibus tribulationibus* : hic in future , quod liberabit . Perfecta plenarie liberatio tempore dumtaxat futuro erit : nunc liberat Deus , ut anet dixi , confolando , roborando , præfervendo . Gaudientis Brixiensis o notar cui distinctione summa dictum hic , quod mulce sunt justorum tribulationes : pauli post : *Mors peccatorum poffima p.* In Pial. XXXI. *Multa flagella peccatori* . Secundum , effe de periculis , terrium de emendabilibus : primum de famis . Primitus tribulationes effe ad

Paulum audivit eum, tremefacto.
Ruperto, ualias dixi, comparat inter se hujus tre-
morem cum tremore Demonum. Deinde cor contri-
tuimus Deus non despicit eum, immo respicit eum, & quod hic ha-
bemus, iuxta eis tribulatis, sive, contritis, corda: ut verò
tremore huicmodi, qui esse in impio potest, ac in Dam-
natus, ut dixi, hand dubium quin despiceret Deus possit
& certum est, super eos, qui ita terrentur, ut peccata
inter nos deferant. Deum elementer non alpicere,
ne juxta tales esse. Praterea, iudicare cor ex pene-
nitentia agere & allucere oculos Dei, & gratum ipsi sacrificium
esse, & promissionem habere misericordia, & grati-
tiae præcipi, & exigi, demonstrant profecto non nudam,
& coactam passionem, sed liberam bonam actionem.
Augustinus item, ut dixi, hoc logo legit, *Juxta et Di-
minutus, qui obtrivetur cor.* Postrem, quid pertinet
contritus ad Evangelium, patet ex locis Novi Testa-
menti citatis, in quibus non solus Joannes, sed Christi
litis quoque penitentiam predicavit, & iusti prædicari,
& prædicta ferribut ab Apollinis: in Evangelio
probationem; ultimam et mandationem; secundis, ad
poenam. Chrysostomus q[ui] etiam oblerat diuincim in
ter peccatorum flagella multa, & multas tribulationes
julorum, quod iustis esse contingunt ut dominec libe-
ritas, ac filii in afflictione ad probationem; illa ut
listamquam alienis, & famili, sevis, in poenas:
propterea non dixisse de peccatoribus, quod liberandi
essent, sed de iustis.
Origenes & præterea scribit, propriæ tribulationem
Sanctorum esse: impiorum autem, & iniquorum fla-
gella: & fortassis propterea tribulationem, & angustiam
ad sanctos pertinere, quia ipsi sunt qui arcam viam, &
angustiam incedunt: & id videri Apolothis in Domino
intellexisse, quoniam dicunt: *Turbæ te compingunt,* &
affligunt: denique tribulationes julorum non extrime-
tas tantum spectari debet, sed in eo, q[ui] etiam erit in re-
quie pofti temeritatis affligunt, & atturere, resistendo
voluntatis suis, refragando libidinem, coercendo
licentiam, & omnia, quæ ad bonum continentia perci-
piant, profigando, castigando corpus, & in servitum

⁴³ Lxx. 37
pe in iugis
1. bulatis
2. 23. fer
eundam fa
pnas.

redigendo. Relege quo^m extremo Psalm^o trigesimo A
primo dixi de flagelis, & tribulationibus ne perpe
tuum illud Origens dicimus, qui tandem concedit de
injustis tribulationem dici, et si vel ut eam esse catachre
sum.

Loc. *Nas*
merorum
expeditio.
Ex S. Cap.
a. 5.
Ex S. Cap. 3. 5.
a. 4. & 4.7
Ex R. 1. 15.
Bibl. ob-
servatio
g. vers. 1.
Ex R. 1. 7.

Quod Balaam prædictit non fore labore Jacob, ne-
que dolorum in Israël, Hieronymus interpretatur
de tempore futuro; interim nos labore nostro fini in ho-
nis operibus, per quem conaguntur, et premunt, ut
potest a labore cœlum. Magis qui iniusti sunt, paucio-
res habent tribulationes, inquit hoc loco Augustinus; se-
cundum suam habent, sed post paucas tribulationes, aut
nullas, illi venient ad tribulationes sempernam, unde
numquid eruerunt i. Iusti autem post multas tribulationes
venient ad pacem sempernam, ubi numquam aliquid ma-
liperatur. Et veritatem est aliaque cōtentum,
erit iustus in paucis xerari & mopenetrare, ac levi-

esse quamlibet tribalutionem; & neque condignas pa-
fiones hujus temporis ad futuram gloriam. Bene autem
notas Basilius, quater in hoc Psalmō repeti, quemad-
modum quis liberare voluerit Dominus, à tribula-
tione liberat: Exquisivit Dominus, & exaudiens me,
& Ex omnibus tribulationibus meis eripuit me: iste
pasper clamavit, & Dominus exaudiens eum, & de om-
nibus tribulationibus eius salvavit eum: Clamaverunt
iusti & Dominus exaudiens eos: tandem in prelenti versicu-
lo, non capiti le vates p̄r letitia: libertatem grata
oratione crebiter celebrat: septim hac iterata comine-
moratione ad respondendum tantis beneficiis perutetur,
ad idem quoque ceteros excitat, & ad magnam in
Deum fiduciam stimulat. In omnibus tribulationibus &
pauci Pauli fatebarū, sed non angustiari, hoc est, ut
citatius exponit O.igenes, & in his quae fortinsecus acci-
dunt, & ab aliis infunctur, & in his quae ipse inter se-
met ipsum pro corporis continentia, & optimarum in-
stitionum laboribus perfert: sed non angustiari, quia
virtutibus dilatatur. Adit eundem Paulum, & quantio
est, quam recipio, sed abique aliarum prādictio, ne
relaxaretur: & de qua tandem etiam hoc loco Basilius,
& Hieronymus in Iaiam, & z Hilarius (hic & Basilius
ita ossa apud Ezechielem a summo, de quo alibi dixi)
& de amovendis majoribus hujus quoque vita persecu-
tionis impedit crucifragium, & ossum communio, quam
patti lumen adeo multi martyres: neque obstat quod alio-
rum Sanctioris offi variis de caulis contracta, & vilisque
sunt; vel inter alias cauffas ut laetis re quidem lumen votis
partem sibi aliquam depositentibus ad religiosum vene-
randum. Justus erat alter latronum cum Christo cruci-
fixorum: ipsi tamen ut & alteri certa confacta sunt:
privilegium Agni Dei fuit, ut non confundretur ex
eo, Communione cuivis iusto, at nullum os illi conservatur
juxta nunc dictos modos. De mystica ossium acceptio
ne dixi Psalmō sexto, & alias nonnulli. Legendus pr̄-
epteris enarratoribus Basilius in homilia, & Hugo Ca-
dinalis. His viros Ecclesiasticos cum ossibus comparat,
quia portant Ecclesia alia membra, pleni sunt medullarum
charitatis: in carne sunt sine carne: albi proper casti-
tatis professionem. Legendus Gregorius.
e. 14. 19. 18

^{K 2 for A 3} **Loci Pauli expeditio.** do dixite lecite abundare &, penuriam pari, satiari, & esurire, ubique & in omnibus institutum indicavisse, non modo te tribulatus in penuria, sed etiam in abundantia, quoniam in hac se res generabat, ne per eam resolveteret, veline minus competenter ea, qua videbantur abundare, dispensare.

Ipsit. 4.12. **H**oc modo tandem docet qui in omnibus tribulatur, recte in tribulationibus suis gloriarior, ex quibus nascitur patientia, & spes que cupit charitate conjugantur, cumque Spiritu laude conficiatur. **A**libi rursum in Oigenio tribulationem iustorum legitur esse dum considerant tempus iudicij, & tempestis dictum, ne forte aliquid inventari in eis quod visetur ad culpam: item tempus tribulationis esse tempus, & mortis, quando et separatur anima a corpore, & occurrit Damones Balafitius n. ait, quid apprehendit tribulatio iustum omnem ab vita studium & inventari a tribulatione illum qui per viam angustam, & arcam declinata latet, & spacio ambulatorum amplificari haec pluribus possent ut demonstraret reveria iustorum tribulationes multas esse, tum

*et revera iudeo: et regnante Iudeo: et
etiam si adiectas zelum eivimus, quo in finitis hominum
contra Deum blasphemias, muris ipsorum inter se in-
jurias, aliorum criminas, & miseras tam spirituales,
quam corporales, videntes, considerantes, lentientes,
uruntur, & exultant intus nec extinguit flamma
tane per verbos nisi cingimur. Utipare jutis fieri Jere-
miae protela, nisi cingimur. Et corne jutis fieri*

Tribulationes.) Tertullianus p., & Cyprianus q., pref-
fusa. Veritati aliquando interpres Græcum vocem **Sal-
tus**, quæ hic est, pressum r. Paulus autem dixi quid Ori-
genes docet intercessio inter **tribulationem**, & **flagellum**,
volens hoc peccatoris esse illam, scilicet iusti. Et tamen dicitur

Deus flagellare omnem filium, quem recipit.
Iustorum.) Hebraice, & Hieronymus, iusti, in singulari collectivē pro multis.
lam peccatū
portis 4
et Hebr 12. 6

*vers. 21.) Custodit Dominus omnia opera eorum, unum
ex his non conteretur.*

Sunt sanè justorum tribulationes multæ, attramen ita
illorum Deus animi robur custodit, constantiamq;

^{a Tp. 115.15.}; propter quod insibun vitam beatam in eternum A
duriat. Qam igitur errasse impii piorum olores,
hostilesque deprehendunt: putant modum quin illos per-
sequantur, ac vexant multum proficer, & insigni-
victoriam reportare: dicent ferio, licer veritate confes-
^{b 34.5.6.} sionem quauis inutilem extorquent: Ergo arra-
mus & vici veritatem, &c. Mois autem haec peccatorum
peccata de damnatione quidem potissimum intelligitur,
quæ secunda mors appellatur: sed etiam non raro de
prima, quæ miseris, infelicitate obeat, ut Saul de
qui videi potest David nunc vaticinari: & ita senxit
Hesychius: ut Achithophel, ut Abisalon, ut Ochozias
decidens per cancellos, ut Ioseph interfactus quin pruis
in magnis languoribus fuisset: ut Antiochus, ut Judas
proditor, Annas, Caiphas, Pilatus, Herodes, ut
destruerunt, extirpabantur, exterminabantur, pe-
ribunt, deficient, damnabuntur. Verbum Hebreum
et IONI: iacobam ab DVN sc̄ba, quod significat, &
delinqutere; fīcē, peccare, & reum peragi, obstrangi
noxa, in culpa est, & delolari, hisque synonyma, vel
affinia. Secuti sunt LXX. arque Hieronymus priorem
notionem: quavis hic passivē rediditer, (*culpabun-*
^{c AP. 11.10.} ^{d 11.15.} ^{e 11.16.} ^{f 11.17.}) illi activē, πληγέσθων, quod errare, peccare,
delinquere significat: culpari vero, vel apud Deum
reos teneri idonat, vel etiam apud homines perpetua in-
famia notari, cum è contrario in memoria eterna sit
justus, ab auditione mala non cimerat. Porro delinqutit
quis aut in alium, ledendo eum, & nocendo illi, aut
in iurem ipsum aberrando à scopo, fineque præstatu-
deficiendo in cursum, attinendo bravum.

^{d Cap. 23.} proditor, Annas, Capudas, Pilatus, Herodes, &c
^{e Cap. 23.} Ezechie holtis Aisirii, de quibus Theodoretus in-
terpretatur, ut adeo multi persecutores Ecclesie, &
Hæresiarum, ut demonstrant quid de nos Ecclesie scri-
bunt. Bellarminus^a, Thomas & Bozius, ali, & in
Deuteronomio multa impiorum execrabilia mala Scriptu-
ra communiat.

Basilius quoque mortem accipit pro rota vita, quia
cūm shane, corpus, Apolostolus nominat, mortem
carne verò peccator abutitur. Addebat eodem Paulo
viduam in deliciis viventem mortuam dicig. In eodem
seniū Bernardus hunc locum explicat, et mors damnationis
peccata, qui moritur anima immortalis iam
mortua per peccatum, mors fine morte, finis sine fine,
deinde in secessu, cum illa loco cōveniat, finis
uñorem interpretatur iusti Dei verberantis, & pu-
niens. Basilius cum quicquilibet iustum oderit, eo
quod regule rectitudine, & iusti moribus, & melio-
rum propositione redarguitur: & qui odio habet re-
darguentem in portax, sive supplantat, declinatque
frustra a iusto y.

defectus finis defectu, quia mors illa temper vivit, finis
tempor per incipit, defectus deficere nescit, ut docet
Iustinus Papa i. Non est per se mala mors quam preciosa
(Tertullianus, & honorabilis) sit in conspicuè Domini
mors Sanctorum: sed propter peccatum dumtaxat, ut
Ambrosius, Chrysostomus, Bernardus & argumentatur:
Pecatorum, ait Bernardus, *mors peccata*, quo-
rum nativitas mala, vita peior: preiòla sanctorum, tam
quam finis laborum, tamquam victoria consummatio,
tamquam vitz janua, & perfida securitas ingressus.
Mors peccatorum peccata.) Hieronymus, *interferas*
impium malitia: sed pro **תְּמִימָה** *thymos* herbo le-
gerunt LXX-nomen in regimine **תְּמִימָה** *thymus*, &
רַבָּח *rabbach* vertex in genitivo, & **רַבָּחָה** *rabbachah*
potuerunt adiectivè, non substantivè: licet noster La-
tinescire interpres *lues* *viximus* *rebus* *peccatore*, malihi
fui: ut illicet erent impi, & veluti peccent in leipsis,
lændo, neque conquegunt quod intendunt, dum
odio prosequuntur, & perseguuntur iustos. Erenim du-
bitari non poterat, quin impi peccarent in iustos, sed
in istos lændo, ledenter magis leios. Hoc et quid
huius verbis affirmatur: quia erubam ab ultimo finequo
item modo juxta aliām Hebrei vel nōiōnem *dolab-
lunt*, quum defolatio nulla sit major, quām perdere vi-
ram aeternam. Nicéphorus explanat periclitari animam.
Approbat id etiam loco secundo Euthymius. Theodo-
rius idem docet esse *dolingerem*, quod cadere, falli, aber-
rare à scopo, ob exercitas in iustum inimicitias, lupi-
cias, & peccas. Do dare, proposito tuo fructuri, extra
confusore confutare: idēc peccatum vocari **אֶתְוֹן** iudei
id est locus non habentem actionem, in quo conflatis, quia
qui nececcari fecit extra decorum congitum.

tinus intercep*t* imperat*u* p*u*l*u*s*u* pos*u*l*u*nt*u*, ut ali*u*
non r*ar*d Cyprian*u* o*c*it*u*, m*o*r*s* p*ec*c*at*or*m*a*l*a*u*. Ver*u*
so Hieronym*u* eff*ic*c*u* cu*m*den f*en*tu*m*: nam p*ec*c*at*u*m*a*l*i*u*
mos e*st* e*rum*, q*uo*s i*nt*ercep*t* m*al*itia u*po*te*u* qu*o*nu*m*e*st*
cu*m* etern*u* ad*u*cat*u*. Cajeranus exp*lic*at q*uo*d per p*ec*
c*at*um demeritor*u* di*min*uit*u* vita*m*. Augubinus m*al*
pi*m* sum*u* pri*u* cl*ad* un*u*, q*uo*d sola*m* i*ff*ici*u* ad perpetu*m*
inter*u*am*m*, q*uo*d tribulationes*m* u*lt*or*m* f*in* mul*u*z*u*,
at non perpet*u*: sed se*p*enum*u* ex illis liber*u*nt*u*
etiam hoc temp*or*e*m* De*o*. Ali*u*, q*uo*d illud ip*u* m*al*
l*u*, quod al*u* paraver*u*nt*u*, occid*u*et*u* eos*m*, ita ut inci
dunt*u* in fo*v*em*m*, quam fecer*u*nt*u*.

provo, & male generis mortis, laborio, & erugo, quoniam tunc laborem significat. Theodorus confit-
mat, *Alysiorum exemplo, qui mortem formidabili-
bus subiungit ulque adeo repente, & inopinata Angeli ca-
de prostrat, lublatique.* Non vult Janenius sungsing mala
ram, & peccatorum naviatoribus ejus. Sunt eadem verba
Hebreus Graecumque, quamquam his locis potest signi-
ficari, quod tui, & pro peccatoribus habeantur. Deni-
que sic melius intelligitur sequens antithesis, non delin-
quunt omnes qui sperant in eo. Ceterum quā ordinata

cum morte, tamquam epithetum distinguuntur à morte
justorum: quum nullum fiat de morte morte verbum:
sed ita orationem componit, *mors peccatorum* (nimi-
rum est, ad illoque periret, & illis à Deo depunita)
eaque *peccata*, & miterima. Parum hoc referat san-
ctus ^{2 Thes. 3. 13.} Confer cum ita Pauli tententiam de illis, quorum
deplorabat finem in interitu, & gloriam in confu-
sione.

*Qui oderunt iustum, delinquent.) Hieronymus,
culpabuntur. Hebrei; devastabuntur, defolabuntur;*

